

پیام آسمان هشتم ، درس ۱۳

سه صلوات تقدیم به امام زمان عجل الله تعالی فرجه الشریف

لِلّهِ خَزَائِنُ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ

افزونی عمر

تندرستی بدن

گشایش روزی

کلید گنجینه
های خداوند

دعا در
همه جا

روزهای هفته
غذا خوردن
قبل از خواب
بیدار شدن
مطالعه
سوار شدن مرکب

دعا

چرا گاهی دعا
مستجاب
نمی شود؟

(۱) تا پاداش دعا کننده
بیشتر شود
(۲) دعا کننده چیزی
می خواهد که به ضرر
خودش است
(۳) در عوض چیز
بهتری به دعا کننده
داده می شود

آداب دعا

قبل از دعا
در ابتدای دعا
زمان دعا
مکان دعا

صلوات

از بهترین دعاها

آثار دعا و
نیایش

(۱) توجه و لطف ویژه خداوند نسبت به ما

(۲) پاداش الهی در روز قیامت

(۳) شایستگی دریافت نعمت های بیشتر

(۴) آرامش روحی

سؤال ۲ خودت را امتحان کن صفحه ۱۰۸
چهار مورد از آداب دعا را بیان کنید .

□ قبل از دعا :

✓ مال حرام نخوریم

✓ صدقه بدهیم

✓ عطر بزنیم

□ در ابتدای دعا :

✓ صلوات بفرستیم

✓ اول برای دیگران دعا کنیم

□ زمان دعا :

✓ هنگام قرائت قرآن / باران / اذان / رویارویی سپاه ایمان و لشکر کفر

✓ هنگام اذان ظهر

□ مکان دعا :

✓ مسجد

امیر مؤمنان حضرت علی علیه السلام در نامه‌ای به فرزند خود امام حسن علیه السلام می‌نویسد :
 «... [پسرم] بدان، کسی که گنجینه‌های آسمان و زمین در دست
 اوست، فرصت دعا کردن را به تو داده و جواب دادن به دعای تو را
 نیز بر عهده گرفته است.

تو را فرمان داده است از او بخواهی تا ببخشد و رحمت طلب کنی
 تا عطا کند.

هرگاه او را بخوانی، ندایت را می‌شنود، و چون با او راز دل گویی،
 راز تو را می‌داند، پس نیاز خود را با او بگو و اندوه خود را در
 پیشگاه او بگشای، تا غم‌هایت را برطرف کند و در مشکلات، تو را
 یاری رساند.

[از گنجینه‌های رحمتش چیزهایی بخواه که جز او کسی نمی‌تواند عطا
 کند؛ افزونی عمر، تندرستی بدن و گشایش روزی.]

[پسرم]، خداوندی که به تو اجازه دعا کردن داده است، [در حقیقت]
 کلید گنجینه‌های خود را در دست تو قرار داده است، پس هرگاه
 خواستی می‌توانی با دعا، درهای نعمتش را بگشایی، و رحمتش را
 بر خود نازل کنی!«^۱

امیر مؤمنان علی علیه السلام می‌فرمایند :
 از گنجینه های رحمت خداوند چیزهایی
 بخواه که جز او کسی نمی تواند عطا کند :
 افزونی عمر ، و

تصوّر کنید در حال مسافرت با هواپیما هستید. ناگهان هواپیما تکان‌های شدیدی می‌خورد و همه چیز به هم می‌ریزد. کنترل هواپیما به دلیل نقص فنی از دست خلبان خارج می‌شود. در این لحظه که از هیچ‌کس کاری ساخته نیست چه می‌کنید؟ **داستان حاکم نیشابور و کشاورز** کاملاً طبیعی است که انسان در خطرها و مشکلات بزرگ، خدا را بخواند و از او یاری بخواهد، اما برخی به اشتباه تصور می‌کنند دعا کردن تنها مخصوص همین زمان‌هاست.

براساس تعالیم قرآن، ما همیشه و در همه حال به خدا و یاری او نیازمندیم و بدون اجازه و خواست او نمی‌توانیم حتی کوچک‌ترین کارها را نیز انجام دهیم. به همین دلیل، پیشوایان دین دعاهایی به ما آموخته‌اند تا بتوانیم به این وسیله همواره با خدا ارتباط داشته باشیم و از یاری او بهره‌مند شویم. دعاهای روزهای هفته، دعاهای قبل از غذا خوردن و بعد از آن، دعای قبل از خواب، دعای وقت مطالعه، دعاهای هنگام وضو، دعای هنگام بیدار شدن، دعای سوار شدن به وسیله نقلیه و ... اینها نمونه‌هایی از هزاران دعایی هستند که ارتباط انسان را در همه حال با خدای خود برقرار می‌سازند. دعا کردن آن قدر اهمیت دارد که خداوند از بندگانش می‌خواهد دعا کنند و خواسته‌های خود را از او بخواهند:

«وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ»

پروردگارتان گفت: مرا بخوانید [دعا کنید] تا [دعای شما را] بپذیرم.

این آیه نورانی به خوبی نشان می‌دهد که دعا کردن باعث جلب توجه ویژه خداوند می‌شود و کسانی که دعا نمی‌کنند، در حقیقت، خود را از لطف خاص پروردگار محروم می‌کنند. دعا کردن همانند چراغ همواره فروزانی است که انسان را به پناهگاه اصلی و واقعی هدایت می‌کند.

به محتوای نماز دقت کنید و دعاهایی که در هر شبانه‌روز در نماز از خداوند می‌خواهید، بیان کنید. توجه داشته باشیم که صلوات فرستادن بر پیامبر خدا و خاندان پاکش از بهترین دعاهاست.

دعای مطالعه

دعای سوار شدن بر مرکب

سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هَذَا وَ مَا كُنَّا لَهُ

مُقْرِنِينَ * وَ إِنَّا إِلَى رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ

دعای حافظه

سُبْحَانَ مَنْ لَا يَعْتَدِي عَلَى أَهْلِ مَمْلَكَتِهِ ،

سُبْحَانَ مَنْ لَا يَأْخُذُ أَهْلَ الْأَرْضِ بِالْأَوَانِ

الْعَذَابِ ، سُبْحَانَ الرَّؤُوفِ الرَّحِيمِ

دعای قبل از خواب

دعا دفعاً و رفعاً نافع است

ما با دعا کردن مورد توجه خداوند قرار می‌گیریم و علاوه بر بهره‌مندی از پاداش در روز قیامت، در همین دنیا نیز شایستگی دریافت نعمت‌های بیشتر خدا را به دست می‌آوریم.

امام صادق علیه السلام دربارهٔ این اثر مهم نیایش می‌فرماید:

نزد خداوند بلند مرتبه جایگاهی است که جز با دعا نمی‌توان به آن رسید. اگر بنده دعا نکند و از خداوند نخواهد، چیزی به دست نخواهد آورد، پس بخواه تا به تو عطا شود و این را بدان! هر دری که پیوسته کوبیده شود، بالاخره به روی انسان باز خواهد شد.^۱

فایدهٔ دیگر دعا کردن، آرامش روحی است. احساس اضطراب و ناامیدی، وقتی به سراغ انسان می‌آید که خود را در برابر سختی‌ها تنها ببیند و کسی را نیابد تا مشکلاتش را با او در میان بگذارد و از او یاری بطلبد.^۲

کسی که دعا می‌کند و در کنار تلاشش، تمامی نیازهای خود را از خداوند می‌خواهد، در واقع به خداوند ایمان دارد و می‌داند که فقط او می‌تواند مشکلاتش را حل کند؛ در این صورت او به پروردگار مهربان اعتماد و تکیه کرده است و چه تکیه‌گاهی قوی‌تر و مطمئن‌تر از خداوند قادر و مهربان؟ کسی که به آفریدگار تکیه می‌کند و او را یاریگر تمام مشکلاتش می‌بیند، هیچ اضطراب و غمی در زندگی نخواهد داشت و همواره در آرامش زندگی خواهد کرد.

آداب دعا

دعا آدابی دارد که رعایت آنها باعث جلب توجه بیشتر خداوند می‌شود و دعا زودتر به اجابت می‌رسد. برای آشنایی بیشتر با این آداب، احادیث زیر را که از پیامبر اکرم و امامان علیهم السلام به ما رسیده با دقت بخوانید:

— اگر کسی می‌خواهد دعایش مستجاب شود، در آمدش را پاک گرداند و از زیر بار حقوق مردم بیرون برود. دعای بنده‌ای که در شکمش حرام باشد، یا حق یکی از بندگان خدا به گردنش باشد، به درگاه خداوند بالا نمی‌رود.^۳

۱. کافی، ج ۲، ص ۴۶۷. ۲. الکسیس کارل، یرنک و روان‌شناس مشهور در کتاب «نیایش» می‌نویسد: «فقدان نیایش در میان یک ملت، مساوی با سقوط آن ملت است و اجتماعی که احتیاج به نیایش را در خود کشته است معمولاً از فساد و ناپودی در امان نخواهد بود. البته برای بهره‌مندی از آثار عمیق نیایش، این کار باید پیوسته و با توجه انجام گیرد، نه اینکه انسان صبح را با نیایش شروع کند، ولی بقیهٔ روز را مانند حیوانات وحشی به سربرد». ۳. بحار الانوار، ج ۹۳، ص ۳۲۱.

سؤال ۱ خودت را امتحان کن صفحه ۱۰۸ دعا کردن چه فایده ای دارد؟ به دو مورد اشاره کنید.

- ۱) توجه و لطف ویژه خداوند نسبت به ما
- ۲) پاداش الهی در روز قیامت
- ۳) شایستگی دریافت نعمت های بیشتر
- ۴) آرامش روحی

سؤال ۲ خودت را امتحان کن صفحه ۱۰۸

چهار مورد از آداب دعا را بیان کنید.

□ قبل از دعا:

✓ مال حرام نخوریم

✓ صدقه بدهیم

✓ عطر بزنیم

□ در ابتدای دعا:

✓ صلوات بفرستیم

✓ اول برای دیگران دعا کنیم

□ زمان دعا:

✓ هنگام قرائت قرآن / باران / اذان /

رویارویی سپاه ایمان و لشکر کفر

✓ هنگام اذان ظهر

□ مکان دعا:

✓ مسجد

پاسخ سؤال ۳ خودت را
امتحان کن صفحه ۱۰۸

— هرگاه درخواستی از خداوند سبحان داشتی، دعایت را با صلوات بر پیامبر آغاز کن؛ زیرا خداوند، کریم تر از آن است که کسی از او دو درخواست کند و او یکی را بپذیرد، و دیگری را نپذیرد.^۱

— در چهار وقت فرصت را برای دعا کردن غنیمت شمارید؛ هنگام قرائت قرآن، وقت اذان، هنگام باریدن باران و هنگام روبه رو شدن سپاه ایمان و لشکر کفر.^۲

— هرگاه امام باقر علیه السلام حاجتی داشت، ابتدا چیزی صدقه می داد و سپس خود را معطر می ساخت و به مسجد می رفت و آن گاه در هنگام اذان ظهر به دعا می پرداخت.^۳

— نزدیک ترین دعاها به اجابت، دعای کسی است که در دعاهای پنهانی اش ابتدا برای دیگران دعا می کند.^۴

با توجه به احادیثی که خواندیم، فهرستی از آداب دعا تهیه کنید و آن را برای دوستانتان در کلاس بیان کنید. می توانید بهترین فهرست را در کلاس نصب کنید.

ممکن است این پرسش برای شما هم به وجود آمده باشد که چرا گاهی اوقات با اینکه ما آداب

دعا را رعایت می کنیم، اما باز هم دعایمان مستجاب نمی شود؟

متن زیر که بخش دیگری از نامه امیرمؤمنان حضرت علی علیه السلام به فرزند گرامی شان امام حسن علیه السلام

است، به پاسخ این پرسش اشاره می کند:

۳ [پسرم] چه بسا در اجابت دعا تأخیر می شود تا پاداش درخواست کننده بیشتر و جزای آرزومند کامل تر شود.

گاهی چیزی را خواسته ای، ولی آن را به تو نداده اند و [در عوض] بهتر از آن در این جهان یا آن جهان به تو داده اند، و گاهی دعایت به اجابت نرسیده است؛ زیرا چیزی طلب کرده ای که اگر داده شود، مایه تباهی دین تو خواهد بود.

پس چیزی بخواه که نیکی و زیبایی اش برایت ماندگار باشد و رنج و سختی اش از تو برکنار!^۵

ما در این درس، با برخی از آداب دعا آشنا شدیم. اما علاوه بر آنچه تاکنون خواندیم، عوامل دیگری هم هست که می‌توانند دعاها را بیش از پیش مورد توجه خداوند مهربان قرار دهند.

به حدیث زیر توجه کنید :

رسول خدا ﷺ می‌فرماید :

روز جمعه سرور روزهای دیگر است. نیکی‌ها در این روز، دو چندان می‌شود و گناهان محو می‌شوند. دعاها در روز جمعه مستجاب، گرفتاری‌ها برطرف و حاجات انسان‌ها برآورده می‌شود. جمعه روزی است که خداوند بیش از هر روز دیگری، گرفتاران آتش را آزاد می‌کند و از عذاب می‌رهاند.^۱

پاسخ سؤال ۳ خودت را امتحان کن

به چند دلیل :

(۱) تا پاداش دعا کننده بیشتر شود
(چون دعا یک نوع عبادت است)

(۲) در عوض چیز بهتری به دعا کننده داده می‌شود

(۳) دعا کننده چیزی می‌خواهد که به ضرر خودش است

۱- دعا کردن چه فایده‌هایی دارد؟ به دو مورد اشاره کنید.

۲- چهار مورد از آداب دعا را بیان کنید.

۳- بنا بر فرمایش حضرت علی علیه السلام، چرا برخی از دعاها فوری برآورده نمی‌شوند؟

پیشنهاد

در کتاب مفاتیح الجنان برای هر یک از روزهای هفته، دعایی از امامان معصوم علیهم السلام آورده شده است. شما می‌توانید با مراجعه به این کتاب، ترجمه یکی از این دعاها را یادداشت کنید و آن را در کلاس برای دوستانتان بخوانید.

امام علی علیه السلام: تعجب است از کسی که دعای می کند و اجابت آن را

کند می شمارد، در حالی که راه اجابت را با گناهان، بسته است!

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي الذُّنُوبَ الَّتِي تَحْبِسُ الدُّعَاءَ

خدایا! ببخش آن گناهانی را که سبب

حبس و برآورده نشدن دعای می شود

منبع حدیث: نهج الدعاء، ج ۱ ص ۴۶۰

منبع دعا: دعای کامل از امام علی (ع)

الهی

... رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً

وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً

وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ^۱.

پروردگارا، بر ما در دنیا نیکی عطا کن ،

و در آخرت نیز نیکی مرحمت فرما،

و ما را از عذاب آتش نکه دار.

رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ

وَمِنْ ذُرِّيَّتِي

رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ.

رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ

يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ^۲.

پروردگارا، مرا برپادارنده نماز قرار ده،

و از فرزندانم [نیز چنین] فرما،

پروردگارا، دعای مرا بپذیر، و مرا و پدر و مادرم و همه مؤمنان را،

در آن روز که حساب برپا می شود، بیا مرز.

تو هم اگر می خواهی چند کلامی با پروردگارت سخن بگو.

.....

.....

.....

اعمال اربعه زهرای اطهر قبل از خواب (به توصیه پدرش)

اول: سه مرتبه سوره ی

«قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ» را بخوانی، گویا ختم قرآن نموده ای

دوم:

صلوات بر من و پیامبران قبل از من بفرستی،
در روز قیامت شفیع تو خواهیم بود،

سوم: برای مؤمنان استغفار کنی:

«اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ»

چهارم: بگویی:

«سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ»

حج و عمره بجا آورده ای

دعا هنگام خواب

- ۱- گفتن سه بار تسبیحات اربعه .
- ۲- سه بار خواندن سوره توحید.
- ۳- چهارده بار صلوات به نیابت ۴۱ معصوم .
- ۴- طلب مغفرت برای تمام مؤمنان و مردگان .
- ۵- گفتن تسبیحات حضرت زهرا (سلام الله علیها).
- ۶- خواندن آیت الکرسی، فلق، ناس و کافرون .
- ۷- خواندن این دعا که به منزله‌ی هزار نماز است: **يَقْعَلُ اللهُ مَا يَشَاءُ بِقُدْرَتِهِ وَ يَحْكُمُ مَا يُرِيدُ بِعِزَّتِهِ**